ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Oto Kubeše a soudkyň Mgr. Kateřiny Boudníkové a JUDr. Terezy Dobešové ve věci

žalobkyně: **A H**, narozená dne
bytem
zastoupená advokátem Mgr. Adamem Stawaritschem
sídlem Ovocný trh 1096/8, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **T H**, narozený dne
bytem V
zastoupený advokátem JUDr. Vladimírem Rybářem
sídlem Fügnerova 651/III, 290 01 Poděbrady

o výživné manželky
o odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Kolíně ze dne 1. 3. 2023, č. j. 14 C 343/2022 – 44

takto:

Rozsudek soudu prvního stupně se mění tak, že rozsudek pro zmeškání se nevydává.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem pro zmeškání uvedeným v záhlaví uložil soud prvního stupně žalovanému povinnost přispívat na výživu žalobkyně počínaje dnem 30. 11. 2022 až do právní moci rozsudku o rozvodu manželství žalobkyně a žalovaného měsíčně částkou ve výši 10 000 Kč splatnou vždy k 10. dni v měsíci předem. Dlužné výživné za dobu od 30. 11. 2022 do 1. 3. 2023 v částce 30 000 Kč je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni ve lhůtě tří dnů od právní moci rozsudku (výrok I.). Dalším výrokem (II.) uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

45 425,16 Kč k rukám právního zástupce žalobkyně, do tří dnů od právní moci rozsudku. Posledním výrokem (III.) uložil žalovanému povinnost zaplatit České republice, Okresnímu soudu v Kolíně, soudní poplatek ve výši 6 000 Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání žalovaný. V odvolání namítá, že k jednání dne 1. 3. 2023 se nedostavil, ale omluvu poslal soudu včas. Šlo o omluvu důvodnou pro nemoc a náhlé zhoršení zdravotního stavu. Nebyly tak splněny předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání. Žalovaný neměl zájem oddalovat rozhodnutí ve věci ani se nechtěl vyhýbat řízení a prodlužovat jej. V předchozím řízení o úpravu poměrů k nezletilému dítěti se k jednání vždy přesně dostavil. Soud by měl zvážit, zda důvod zmeškání je omluvitelný, žalovaný se domnívá, že jeho důvod (vážné onemocnění) omluvitelný je. Žalovaný nárok uplatněný v žalobě neuznává, byla to žalobkyně, která rozvrátila téměř desetileté manželství účastníků, a to výlučně svým chováním. Nezletilý L[redacted] H[redacted], narozený [redacted], žije s otcem, tedy se žalovaným, žalobkyně ukončila svůj pracovní poměr dohodou, a tak se zbavila dosavadního dobrého výdělku kolem 35 000 Kč měsíčně čistého. Sama si zavinila nižší příjem v podobě podpory v nezaměstnanosti, již z tohoto důvodu jí uplatněný nárok na výživné je nejen nedůvodný ale i nemorální. Žalovaný tak navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že rozsudek pro zmeškání se nevydává.

3. Žalobkyně se k podanému odvolání vyjádřila s tím, že žalovanému byla do vlastních rukou doručena jak žaloba, tak předvolání k jednání na den 1. 3. 2023, již dne 23. 1. 2023. Pakliže žalovaný na tyto výzvy soudu žádným způsobem nereagoval, nemůže to jít k tíži žalobkyně. Pokud do spisu založil plnou moc pro svého právního zástupce datovanou již dnem 5. 11. 2022, kdy jeho právní zástupce je stále tatáž osoba, neexistuje racionální vysvětlení toho, proč žalovaný nevyvinul žádnou procesní aktivitu v uvedeném řízení. Materiální podmínky pro vydání rozsudku pro zmeškání v dané věci byly naplněny. Žalovaný se k jednání nedostavil naprosto vědomě a úmyslně, ze soudního jednání se omluvil na poslední chvíli dne 28. 2. 2023 ze zdravotních důvodů, nicméně nepožádal o odročení jednání. Navíc žalovaný žádnou indispozicí v den jednání netrpěl, žalobkyně jej ještě před zahájením jednání dne 1. 3. 2023 viděla cestovat v jeho automobilu. Jen stěží tak mohl být jeho stav natolik akutní, že mohl řídit motorové vozidlo, avšak k soudu se nemohl dostavit. Žalobkyně tak navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil.

4. Krajský soud v Praze jako soud odvolací přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v intencích ustanovení § 212 věty prvé o. s. ř. v celém rozsahu dle ustanovení § 212a odst. 1, 4 a § 205b o. s. ř. a dospěl k závěru, že odvolání žalovaného je důvodné.

5. Z obsahu spisu má odvolací soud zjištěno, že žalobkyně se žalobou podanou k soudu prvního stupně dne 30. 11. 2022 domáhala po žalovaném výživného manželky ve výši 10 000 Kč měsíčně, počínaje dnem podání žaloby až do právní moci rozsudku o rozvodu manželství. Žalobu odůvodnila tím, že účastníci jsou manželé, jejich manželství bylo uzavřeno dne 28. 7. 2012. Za trvání manželství se rodičům narodil nezletilý syn L[redacted] H[redacted] dne [redacted]. Účastníci ukončili vedení společné domácnosti v květnu 2022. Žalobkyně ke dni 31. 7. 2022 ukončila pracovní poměr, od 1. 8. 2022 jí byla přiznána podpora v nezaměstnanosti ve výši 14 677 Kč po podpůrčí dobu pěti měsíců. Žalovaný je velmi dobře majetkově situován, žalobkyni není znám jeho čistý příjem. Vzhledem k nákladům žalovaného a životní úrovni, žalobkyně odhaduje, že příjem žalovaného se pohybuje v rozmezí 50 000 – 100 000 Kč měsíčně. Žalovaný je vlastníkem rozsáhlého nemovitého majetku v obci a katastrálním území [redacted], dále vlastní větší množství motorových vozidel, motocyklů a náhradních dílů k nim, zřejmě v hodnotě několika milionů korun českých. S ohledem na skutečnost, že manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje zásadně stejnou hmotnou a kulturní úroveň a žalovaný nereagoval ani na předžalobní upomínku, žalobkyni nezbývá, než se svých nároků domoci soudní cestou.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

6. Žalovaný zůstal v řízení před soudem prvního stupně zcela nečinný, k věci se nevyjádřil, a to ani na výzvu soudu.

7. Dne 27. 12. 2022 soud prvního stupně doručil do vlastních rukou žalovanému žalobu, předvolání k jednání před soudem prvního stupně bylo žalovanému doručeno do vlastních rukou dne 23. 1. 2023. V tomto předvolání byl žalovaný poučen, že pokud se k jednání bez důvodné a včasné omluvy nedostaví a navrhne to žalobce, může být ve věci rozhodnuto rozsudkem pro zmeškání.

8. Vzhledem k tomu, že se žalovaný k nařízenému jednání před soudem prvního stupně dne 1. 3. 2023 nedostavil a žalobkyně vydání rozsudku pro zmeškání navrhla, soud prvního stupně žalobě zcela vyhověl, když dospěl k závěru, že majetkové poměry žalovaného jsou výrazně vyšší, než majetkové poměry žalobkyně a při použití ustanovení § 697 odst. 1 o. z. má tak žalobkyně právě nárok na výživné ve výši 10 000 Kč měsíčně, s účinností od 30. 11. 2022.

9. Jestliže soud prvního stupně rozsudek pro zmeškání vydal, rozhodl nesprávně.

10. Po vyhlášení rozsudku bylo předsedovi senátu projednávajícímu tuto věc doručeno e-mailové podání žalovaného, doručené do e-mailové schránky soudu dne 28. 2. 2023. V tomto podání se žalovaný omluvil z jednání nařízeného na den 1. 3. 2023 z důvodu nemoci, současně v tomto e-mailovém podání uvedl své telefonní číslo.

11. Dle ustanovení § 153b odst. 1 o. s. ř. zmešká-li žalovaný, kterému byly řádně doručeny do jeho vlastních rukou (§ 49) žaloba a předvolání k jednání nejméně deset dnů přede dnem, kdy se jednání má konat, a který byl o následcích nedostavení se poučen, bez důvodné a včasné omluvy první jednání, které se ve věci konalo, a navrhne-li to žalobce, který se dostavil k jednání, pokládají se tvrzení žalobce obsažená v žalobě o skutkových okolnostech, týkající se sporu, za nesporná a na tomto základě může soud rozhodnout o žalobě rozsudkem pro zmeškání.

12. Rozsudek pro zmeškání (tzv. kontumační rozsudek) je zvláštním druhem rozsudku, jde o rozsudek pojatý jako sankce za nedostavení se k soudu. Sankce spočívá v tom, že soud rozhodne v nepřítomnosti strany, která se bez omluvy nedostavila k nařízenému jednání a vychází ze skutkových tvrzení té strany, která je dbalá a dostavila se. Rozsudek pro zmeškání tedy nevychází ze skutkového stavu zjištěného soudem, neboť zde platí fikce, že tvrzení obsažená v žalobě o skutkových okolnostech (skutková tvrzení) se považují za nesporná a soud na jejich základě rozhoduje. Tím odpadá dokazování a soud bere za základ svého rozhodnutí skutečnosti pouze tvrzené. Podmínka důvodnosti uplatněného nároku je splněna tehdy, je-li možné pokládat tvrzení žalobce obsažená v žalobě za nesporná, jinými slovy obsahuje-li žaloba skutková tvrzení o všech okolnostech, které jsou významné pro právní posouzení věci dle hmotného práva. Základem pro vydání rozsudku pro zmeškání proto mohou být jen taková žalobní tvrzení, která vedou k závěru, že podle nich lze výrokem rozsudku přiznat právě to plnění, kterého se žalobce v žalobě domáhá (usnesení NS ČR sp. zn. 33 Cdo 4098/2010).

13. Dle ustanovení § 697 odst. 1 o. z. manželé mají vzájemnou vyživovací povinnost v rozsahu, který oběma zajišťuje zásadně stejnou hmotnou a kulturní úroveň. Vyživovací povinnost mezi manžely předchází vyživovací povinnosti dítěte i rodičů.

14. Dle ustanovení § 697 odst. 2 o. z. pro vyživovací povinnost mezi manžely jinak platí obecná ustanovení o výživném.

15. Dle ustanovení § 913 odst. 1 o. z. pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.

16. Dle ustanovení § 913 odst. 2 věty prvé o. z. při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika.

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová

17. Řízení o výživném mezi manžely je zásadně řízením sporným. Povinnost tvrzení a povinnost důkazní tak v tomto řízení nese především žalobce. Právě žalobce, jako potřebný manžel, musí tvrdit rozhodné skutečnosti ohledně hmotné a kulturní úrovně obou manželů, včetně vyčíslení požadované částky výživného a zároveň též označit důkazy, které mají být v této souvislosti provedeny. Zákonným kritériem rozsahu vyživovací povinnosti mezi manžely je požadavek, aby hmotná a kulturní úroveň obou manželů byla zásadně stejná, tedy po odečtení pravidelných plateb a nákladů na domácnost zůstane částka, o níž by se manželé, s ohledem na své odůvodněné potřeby, měli rovnoměrně podělit.

18. Ve věcech, jejichž předmětem je stanovení, zvýšení či snížení vyživovací povinnosti, je nezbytně třeba zjištění standardního okruhu rozhodných skutečností. Relevantními faktory jsou odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného (§ 913 o. z.). Soud při rozhodování o výživném mezi manžely se primárně musí zabývat osobními a majetkovými poměry obou manželů. Z tvrzení uvedených v žalobě, případně i z předložených důkazů žalobkyní současně s žalobou, nelze dospět k závěru, že by žalobkyni svědčil nárok na výživné počínaje dnem podání žaloby právě v požadované výši 10 000 Kč.

19. Žalobkyně v žalobě ke svým poměrům pouze uvedla, že ukončila pracovní poměr ke dni 31. 7. 2022, přičemž dne 1. 8. 2022 jí byla přiznána podpora v nezaměstnanosti ve výši 14 677 Kč na dobu pěti měsíců. Žalobkyně sice uvedla, že nevlastní žádný nemovitý či jiný hodnotný majetek, neuvedla však v žalobě žádné své výdaje na bydlení či na uspokojování svých osobních potřeb. Pokud pak jde o příjem žalovaného, tak ten žalobkyně odhadla pouze ve výši 50 000 – 100 000 Kč měsíčně. K tomu uvedla, že žalovaný vlastní nemovitý majetek v obci a katastrálním území [redacted] a dále že je vlastníkem rozsáhlého movitého majetku, motorových vozidel, motocyklů a náhradních dílů k nim. Pokud žalobkyně uvedla, že se z manželství narodil dne 26. 7. 2009 nezletilý syn L[redacted] H[redacted], již soudu nesdělila, kdo o tohoto nezletilého zajišťuje péči a jaké s tím má výdaje, což má samozřejmě vliv na výši výživného.

20. Jestliže tedy součástí žaloby nejsou zásadní skutková tvrzení, neumožňující posoudit, zda se žalobkyně bez důležitého důvodu nevzdala výhodnějšího zaměstnání, jaké jsou její odůvodněné potřeby jako osoby z výživného oprávněné, není znám příjem žalovaného a současně ani ta skutečnost, kdo a v jakém rozsahu pečuje o nezletilého syna účastníků, tak soud nedisponuje relevantními informacemi k tomu, aby mohl rozhodnout o výši výživného tak, aby oba manželé měli stejnou hmotnou a kulturní úroveň, jak předpokládá ustanovení § 697 o. z., při respektování žalobního petitu.

21. Z toho vyplývá, že nedostatečná skutková tvrzení uvedená v žalobě vydání rozsudku pro zmeškání v této věci vylučují.

22. Pouze pro úplnost pak odvolací soud uvádí, že pokud jde o omluvu žalovaného, tak ta ačkoliv byla omluvou včasnou, neboť byla doručena soudu prvního stupně den před soudním jednáním, nebyla předložena předsedovi senátu projednávajícímu tuto věc a ten tak ani nemohl posoudit, zda se jedná o omluvu důvodnou. Pokud by se takováto omluva dostala do sféry předsedy senátu včas, mohl by nepochybně soud prvního stupně po jejím vyhodnocení, pokud by dospěl k závěru, že žalovaný nepožádal z důležitého důvodu o odročení jednání, v této věci jednat, avšak standardně, tzn. provádět dokazování a poté ve věci rozhodnout klasickým rozsudkem a nikoliv rozsudkem pro zmeškání, jak učinil.

23. Ze všech těchto důvodu tak odvolacímu soudu nezbylo, než rozsudek soudu prvního stupně změnit (§ 220 odst. 1 o. s. ř.) tak, že rozsudek pro zmeškání se nevydává.

24. O náhradě nákladů řízení nebylo v tomto odvolacím řízení rozhodováno, soud prvního stupně ve věci bude rozhodovat nově a součástí tohoto rozhodnutí bude též výrok o náhradě nákladů řízení

včetně nákladů tohoto odvolacího řízení (případně též výrok o úhradě soudního poplatku žalovaným).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

Praha 21. listopadu 2023

JUDr. Oto Kubeš v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lucie Brejchová